

SZEMLE

A talajtan az Országos Mezőgazdasági Minőségvizsgáló Intézet Évkönyvében

(Országos Mezőgazdasági Minőségvizsgáló Intézet Évkönyve, szerk. Takács Imre. Vol II. 1952—53. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest, 1654, 281 oldal.)

Mezőgazdaságunk fejlesztésében nagy szerep vár az üzemi talajtérképekre. Az üzemi talajtérkép a tervszerű gazdálkodás fontos tényezője. A korszerű üzemi talajtérkép részletesen kidolgozott képet nyújt a gazdának gazdasága talajviszonyairól; részletesen felvilágosítja arról, hogy minő talajfélésekkel van dolga s azok a gazdaság melyik helyén, milyen kiterjedésben fordulnak elő, egyben a gazda figyelmét a talajhibákra s azok megjavításának módjára is felhívja. Az üzemi talajtérkép teszi lehetővé, hogy a növénytermesztési kutató intézetek eredményei az egyes gazdaságokba átvihetők legyenek. A talajművelésre, trágyázásra, az egyes növények termőigényeire vonatkozó megállapítások bizonyos viszonyok közt érvényesek csupán s kísérleti intézményeink vannak hivatva arra, hogy ezeket a viszonyokat megállapítsák; az üzemi talajtérkép pedig arról nyújt felvilágosítást, hogy ezek a körülmények megvannak-e s milyen mértékben vannak meg az egyes gazdaságokban. Ebből a szempontból a talajtérkép jelentősége nagy.

Az üzemi talajtérkép gyakorlati célokból készül, de jelentősége nem merül ki ebben. A tudomány ügyét is szolgálja. A térképet elkészítő szakemberek munkálataik során a megfigyelések tömegét gyűjtik össze s számos új adattal gyarapítják ismereteinket. Eddig nem ismert helyi típusokat, változatokat figyelnek meg, ily módon hozzájárulnak a talajrendszer-tan kiépítéséhez s a talajról szóló földrajzi ismereteink bővítéséhez. Minden korszerű üzemi talajtérkép az ország egy részének — ha csak kis részének is — talajtani monográfiája, s e monográfiák mozaikjából kirajzolódik előtünk a nagy táj apró részletekben is hű képe.

Az üzemi talajtérképezés munkáját nálunk az OMMI talajlaboratóriumai végzik el, s e

munkájuk tudományos eredményeiről az előtünk fekvő évkönyv több értekezésben számol be. Arany Sándor az alföldi szikes talajok osztályozásáról írt cikkében hazai szikeseinket e talajok kialakulási módja alapján csoportosítja, részletesen leírva az egyes csoportokba tartozó félések tulajdonságait, utalva azok megjavításának módjára. Egy másik cikkében Arany Sándor részletesen ismerteti az OMMI laboratóriumok által elfogadott térképezési eljárások elvi alapjait, s azok alkalmazását egy színes térképrészleten mutatja be. Géczy Gábor és Perlaki Zsolt »Borsod—Abauj—Zemplén megye mezőgazdasági fejlesztésének lehetőségei« című alapvető értekezésében részletes ismertetést adja a megye talajviszonyainak s erre építve tesz javaslatokat a terület terméseinek fokozására. Új szempontokra mutat rá Imre József a szódás-szikes gyepek sziktűrőképességének vizsgálatához, s a növénytársulás s a talajadottság összefüggései alapján különböző talajcsoportokat állít fel, megállapítva azok termelési értékét és gazdasági hasznosítását. A talajjavítás szempontjából jelentős új módszertani eljárást közöl Imre József (az eltávolítandó nátrium meghatározása) és Vér Ferenc (mészhatékonysági szám megállapítása). Talajtani szempontok érvényesülnek továbbá Sik Károlynak és Sikné Hunvölgyi Emiliának a kolaapatit nyersfoszfát mezőgazdasági felhasználásáról írt cikkében és Sik Károlynak a városi szemét hasznosításával foglalkozó dolgozatában. Szekrényi Béla az öntözés kérdéseinek talajtani vonatkozásait ismerteti.

Az OMMI jó szolgálatot tett a magyar talajkutatóknak és általában növénytermesztésünk ügyének azzal, hogy évkönyvében kiadta az említett dolgozatokat, s reméljük, hogy munkálatainak előrehaladásának mértékében közelebb fogja a talajjal összefüggő munkálatainak eredményeit. Talajkutatóink nagy érdeklődéssel várják azokat.

BALLENEGGER RÓBERT